

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Програмні вимоги

до вступного фахового випробування

для абітурієнтів на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

(на базі ОКР «Молодший спеціаліст»)

Пояснювальна записка

Програмні вимоги до вступного фахового випробування для абітурієнтів на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) (на базі ОКР «Молодший спеціаліст»), базується на навчальному плані підготовки ОКР «Молодший спеціаліст» спеціальності 014 Середня освіта (Фізичне виховання), навчальних програмах дисциплін, сучасних методик, технологій, тенденцій, сучасних вимог до професійної підготовленості фахівців з фізичного виховання ОКР «Молодший спеціаліст». До участі у вступному іспиті допускаються особи, які завершили навчання та здобули диплом освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» спеціальності 014 Середня освіта (Фізичне виховання).

Мета вступного іспиту – відбір абітурієнтів до навчання на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Завдання іспиту: 1. Оцінити рівень теоретичної і практичної підготовленості абітурієнтів щодо застосування базових і родових понять і термінів з фізичного виховання, знань та вмінь з організації і використання методів і засобів фізичного виховання в освітніх установах. 2. Виявити ступінь підготовленості з уміння систематизувати отримані знання і навички з фізичного виховання. Виходячи з освітньої програми підготовки ОКР «Молодший спеціаліст» спеціальності 014 Середня освіта (Фізичне виховання) та сучасних методик, технологій, тенденцій, вимог до фахівця у галузі фізичного виховання, абітурієнт повинен продемонструвати: - розуміння соціальної значущості своєї майбутньої професії, мотивацію до виконання професійної діяльності; - здатність систематизувати і розуміти соціально-значущі проблеми, що виникають у ході професійної діяльності; - володіння в своїй професійній діяльності засобами фізичного виховання і сучасними методиками навчання; - здатність застосовувати методи оцінки явищ і процесів; - здатність здійснювати професійну діяльність у галузі освіти.

Вступний іспит передбачає проведення письмового тестування, яке містить 36 запитань із чотирма варіантами відповідей. Абітурієнту необхідно, обрати одну, а в деяких випадках можливо кілька правильних відповідей. Від кількості правильних відповідей залежить підсумкова сума балів із вступного випробування. Питання, які містить письмове тестування передбачають виявлення знань випускників ОКР «Молодший спеціаліст» спеціальності 014 Середня освіта (Фізичне виховання), з циклів навчального плану гуманітарної та соціально- економічної підготовки, природничо-наукової підготовки, професійної та практичної підготовки.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Тема № 1. Завдання і форми організації занять з фізичної культури учнів шкіл різних ступенів та типів. Зміст і аналіз «Програм з фізичної культури» для шкіл I, II і III ступенів. Альтернативні програми

Задачі предмета «Фізична культура» у ЗЗСО. Зміст предмета «Фізична культура». Програма предмета «Фізична культура» та зміст її розділів. Виховання в учнів бажання систематично займатися фізичними вправами – основна мета вчителя фізичної культури.

Тема № 2. Планування навчальної роботи з фізичної культури в школі.

Основні документи планування навчально-виховного процесу в загальноосвітньому учбовому закладі. Методичні вимоги до складання річного учбового плану, розподілу матеріалу програми по урокам.

Тема № 3. Урок – основна форма роботи з фізичної освіти, розвитку і виховання учнів у школі.

Структура уроків з фізичної культури і функції його умовних частин. Типи та види уроків з фізичної культури та їх функції. Головні вимоги до сучасного уроку: забезпечення диференційного підходу до учнів; забезпечення оптимізації навчально-виховного процесу із застосуванням елементів інноваційних методів навчання та здійснення між предметних зв'язків; забезпечення освітньої, оздоровчої, виховної та інструктивної спрямованості; формування в учнів умінь і навичок самостійно займатися фізичними вправами; дотримання дидактичних принципів навчання та їх творче використання.

Тема № 4. Методика підготовки учнів і вчителя до уроку фізичної культури.

Залежність якості уроку від якості підготовки до його проведення вчителя. Етапи підготовки: теоретичний етап; практичний етап; мовна підготовка. Вимоги до формування освітніх, виховних та оздоровчих завдань у конспекті уроку. Складання плану-конспекту уроку.

Розділ 2. МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Тема № 5. Дозування фізичного та психічного навантаження на уроці фізичної культури. Самоконтроль учнів за своїм самопочуттям.

Характеристика об'єму та інтенсивності навантаження. Перевірка впливу навантаження на ЧСС учнів. Зовнішні ознаки стомлення учнів під час занять фізичними вправами на уроку фізичної культури. Як регулювати навантаження на уроці. Фізіологічна крива уроку фізичної культури.

Тема № 6. Методи і форми організації учнів під час уроку з фізичної культури. Методика активізації їх пізнавальної та рухової діяльності.

Раціональна організація учнів на уроках фізичної культури забезпечує загальну та моторну щільність уроку, добре навантаження та підвищує інтерес учнів до занять фізичними вправами. Методи організації учнів під час уроку: одночасний (фронтальний, груповий, індивідуальний); почерговий (коловий, послідовний, у парах). Пізнавальна та рухова активність учнів. Прийоми підвищення пізнавальної та рухової активності учнів під час уроку фізичної культури.

Тема № 7. Контроль за успішністю і оцінка знань та вмінь учнів, з предмету «Фізична культура». Тестування.

Методика проведення тестування вправ – головні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. 12-бальна система оцінки. Методика проведення тестування

показників розвитку фізичних якостей учнів. Контроль за якістю засвоєння учбового матеріалу.

Тема № 8. Організація самостійної роботи учнів на уроках з фізичної культури і вдома за завданням вчителя. Контроль за якістю та результативністю занять з фізичної культури у школі та вмінням вчителя використовувати час уроку.

Виховне значення домашніх завдань по фізичній культурі. Методика організації самостійної роботи учнів. Методика проведення аналізу уроку: аналіз конспекту; аналіз проведення уроку; дії вчителя; дії учнів під час занять; якість засвоєння учбового матеріалу; Рішення учбових, оздоровчих та виховних завдань уроку; висновки по уроку та пропозиції вчителю усуненню недоліків. Хронометраж уроку.

Тема № 9. Позакласна робота з фізичної культури у школі. Фізкультурні заходи в режимі дня школярів

Задачі та значення позакласної роботи з фізичної культури у школі. Форми позакласної роботи. Фізкультурні заходи у режимі учбової доби: фізкультурні хвилини на уроках; рухові перерви; фізкультурні хвилини у ГПД.

Тема № 10. Методика організації та проведення шкільних спортивних змагань, спартакіад, спортивних свят і Днів здоров'я у школі. Організація і діяльність колективу фізичної культури і спортивного клубу у школі.

Цілі і задачі шкільного спортивного змагання. Положення про змагання. Підготовка спортивного активу до проведення змагань. Робота суддів. Методика проведення спортивних змагань, які охоплюють усіх учнів школи.

Тема № 11. Вимоги до культури професійної мови вчителя фізичної культури. Грамотність, чіткість, доступність, емоційність та інші риси мови вчителя. Використання спортивної термінології.

**Таблиця відповідності результатів фахового випробування для абітурієнтів
щодо вступу на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 014.11
Середня освіта (Фізична культура) (на базі ОКР «Молодший спеціаліст»)
значенням 200-бальної шкали**

Кількість правильних відповідей	Кількість балів	Кількість правильних відповідей	Кількість балів
36	200	20	168
35	198	19	165
34	196	18	162
33	194	17	160
32	192	16	155
31	190	15	150
30	188	14	145
29	186	13	140
28	184	12	135
27	182	11	130
26	180	10	125
25	178	9	120
24	176	8	115
23	174	7	110
22	172	6	105
21	170	5	100

ЛІТЕРАТУРА

до програмних вимог фахового випробування для абітурієнтів щодо вступу на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
(на базі ОКР «Молодший спеціаліст»)

Базова література:

1. Башавець Н.А. Фізичне виховання у питаннях, відповідях та методичних рекомендаціях (основи здоров'язбереження). Одеса, Печатный дом, 2013. 352 с.
2. Бріжатиї О. В. Основи наукової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури : навч. посіб. для спец. «Фізичне виховання» Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2011. 249 с.
3. Горбунов Г.Д. Психопедагогика спорта: учебное пособие для вузов. М. : Советский спорт, 2007. 295 с
4. Гринченко І.Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичного виховання : досвід європейських країн *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2014. Вип. 42. С. 39-50
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К. : Академвидав, 2004. 352 с.
6. Захаріна Є.А. Аналіз професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в Україні та США *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету* (Педагогічні науки). Бердянськ : БДПУ, 2012. № 1. С. 116-123.
7. Захаріна Є.А. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної та позашкільної оздоровчо-виховної роботи : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2012. 440 с.
8. Клопов Р. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика : [монографія] Запоріжжя : Вид-во Запорізького національного ун-ту, 2010. 386 с.
9. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник [для студ. вузів фіз. вихов. і спорту]: В 2 т. К.: Олімпійська література, 2008. Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. 2018. 368 с
10. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання Т. 1: Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. К.: В-во НУФВСУ «Олімпійська література», 2012. 391 с.
11. Круцевич Т.Ю., Пангелова Н.Є., Кривчикова О.Д. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. Л-ра», 2017. 382 с.
12. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / упоряд. Гриневич Л. [та ін.]. Київ : МОН України, 2016. 34 с.
13. Папуша Г. П. Теорія і методики фізичного виховання у схемах і таблицях : навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. 128 с.
14. Педагогика физической культуры: учебник / под ред. В. И. Криличевского, А. Г. Семенова, С. Н. Бекасовой. М. : КНОРУС, 2012. 320 с.

15. Педагогика физической культуры и спорта: учебник / под. ред. С.Д. Неверковича. М. : Физическая культура, 2006. 528 с.
16. Педагогіка фізичної культури: навч. посібник / Г. П. Ковальчук, В. В. Присакар. Кам'янець-Подільський : Вид. ПП Зволейко Д. Г., 2012. 424 с
17. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень: від студента до наукової школи : навчально-методичний посібник. Миколаїв : Іліон, 2012. 340 с.
18. Професійна педагогічна освіта : компетентнісний підхід : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с
19. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти. Луцьк : Волин. обл. друк., 2009. 460 с
20. Степанченко Н. І. Інноваційні технології у професійній підготовці майбутніх учителів фізичного виховання : навч-метод. Посібник. Львів : ДРУКАРТ, 2013. 66 с.
21. Степанченко Н. І. Концепція професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. Львів : ДРУКАРТ, 2016. 42 с
22. Степанченко Н. І. Методика професійної підготовки учителів фізичного виховання : навч-метод. посібник. Львів : ДРУКАРТ, 2016. 62 с.
23. Степанченко Н. І. Система професійної підготовки учителів фізичного виховання : монографія. Львів : Піраміда, 2016. 652 с.
24. Сущенко Л.П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у зарубіжних країнах: методична розробка. Запоріжжя: ЗДУ, 2002. 43 с.
25. Сущенко Л. П. Становлення і розвиток вітчизняної системи професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту : навч. посіб. К.: Екмо, 2004. 158 с.
26. Теорія і методика фізичного виховання : підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання та спорту : в 2 т. / [ред. Т. Ю. Круцевич]. К. : Олімпійська література, 2008. Т. 1 : Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. 391 с. Т. 2 : Методика фізичного виховання різних груп населення. 367 с.
27. Тимошенко О. В. Оптимізація професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 420 с
28. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання : [навчальний посібник]. Харків: «ОВС», 2008. 406 с.

Допоміжна література:

1. Джуринський П. Б. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності: [монографія] Одеса : В-во ТОВ "Лерадрук", 2012. 422 с.
2. Мазоха Д. С. Педагогіка: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
3. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. СПб. : Питер, 2003. 713 с.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського (м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 36)
2. Одеська державна наукова бібліотека імені М. Горького (м. Одеса, вул. Пастера,13)
3. Електронні бібліотеки:
[http // www.koob.ru](http://www.koob.ru)
[http // www.psy.pu.ru](http://www.psy.pu.ru)
[http // www. e-catalog.name](http://www.e-catalog.name)